

Tuinvazen en tuinbeelden van terracotta

Dolf van Weezel Errens

Bij het beschrijven van bouwfragmenten in de collectie van het Fries Museum te Leeuwarden trof ik drie fragmenten aan van terracotta tuinvazen én tuinbeelden.

Wie kan mij informeren over fabrikanten en de iconografie?

Twee fragmenten van terracotta bloempotten (B1952-107; B1952-108) zijn afkomstig van het terrein behorende bij de State Groot Terhorne nabij Beetgum (Fryslân).

Over deze roemrijke state is meer aanwezig in de collectie van het museum (raadpleeg daarvoor van het [Fries Museum de Collectie Online](#)).

De bloempotten zijn gevonden bij werkzaamheden in de voormalige tuin van de state in 1952 en aan het Fries Museum verkocht.

Van het grootste fragment van de bloempot is de diameter van de bloempot vast te stellen: 30 cm bij een hoogte van 17 cm (zonder rand). Het bevat bovendien sporen van glazuur.

Op de wand is een arcadisch landschap afgebeeld met o.m. bomen en gebladerte waaruit een schapenkop steekt, een rietkraag en de god Pan (?) met een man in 17de-eeuwse dracht. De man draagt een hoge hoed met pluimveer, een wambuis met pofmouwen en een platte kraag; op zijn rechterheup is het gevest van een zwaard zichtbaar.

Het tweede fragment is een voluutvormig oor van een vergelijkbare bloempot. De wand van de bloempot is gedeeltelijk bewaard gebleven. De voorstelling in laagrelief zou volgens de registratie in het inventarisboek 'een jager' zijn.

Het derde fragment van een terracotta bloempot (B1953-040) is aan het museum geschonken door D.J. van der Meer en is gevonden in de terp van Friens, waar eerder Beslinga-state heeft gestaan. Op wand van de pot is in laagrelief een doorlopende (?) rand met een Bacchanalische putti, waarvan één op een geit en twee die de geit leiden.

In de collectie van het Fries Museum zijn ook nog eens zes fragmenten van terracotta tuinbeelden eveneens of mogelijk afkomstig van terreinen waar eerder tuinen waren gelegen.

Het eerste terracotta fragment is de rug van een hand met enkele vingers. Tussen de duim en wijsvinger gloort de hoek van een klein boek waarop staat 'KIR'. Het fragment is een éénling. Het is geschonken door de excentrieke collectionneur Tjibbe Gearts van der Meulen uit Burgum. Een vroegere herkomst is niet bekend.

Vijf fragmenten zijn afkomstig van het terrein van de buitenplaats van de schenker, de bekende jurist en numismaat mr. J. Dirks. Zijn huis is de voormalige buitenplaats Welgelegen, gelegen aan de zuidzijde van het voormalige Vliet in Leeuwarden. De parkachtige tuin van Welgelegen moest later plaats maken voor de huizen rond de Straat van Welgelegen. Het buitenhuis Welgelegen raakte in de twintigste eeuw in verval en is na 1965 gesloopt. Het lijkt vrijwel zeker dat de beelden niet afkomstig zijn van de nabij gevestigde fabrikant Dorama. Dorama en Dirks waren water en vuur.

De fragmenten afkomstig uit het terrein van Welgelegen betreffen vrijwel allemaal grotere fragmenten (zonder opgave van maten) en van wisselende kwaliteit. Een kinderbacchant met druiventrossen als kapsel (B00752G.01), de rugzijde van een torso van Hercules (?)

(B00752G.02), de rug van een linkerhand (B00752G.03), Pomona (B00752G.04) en een Faun of Vertumnus (B007524H).

